

UDK 347.9 / 349.2

Zapljena računa na temelju zadužnice i bjanko zadužnice

Božo Prelević, dipl. iur.

Propisi.hr

Novelom Ovršnog zakona iz 2017. izmijenjene su odredbe o zapljeni računa temeljem zadužnice i bjanko zadužnice. U međuvremenu su izmijenjeni i podzakonski propisi o zadužnici, bjanko zadužnici i registru zadužnica i bjanko zadužnice. Autor u članku analizira novine koje se odnose na zadužnicu i bjanko zadužnicu sa primjerima ispunjavanja obrasca zadužnice i bjanko zadužnice.

1. Uvod

Od 1. rujna 2017. na snazi je izmijenjena odredba čl. 214. i 215. Ovršnog zakona¹ (u nastavku teksta: Zakon) o zapljeni računa temeljem zadužnice i bjanko zadužnice. Posljedica ovih zakonskih izmjena je i izmjena podzakonskih propisa kojima se uređuje oblik i sadržaj zadužnice i bjanko zadužnice te u upis u registar zadužnica i bjanko zadužnica. Tako su izmijenjene i dopunjene odredbe:

- Pravilnika o obliku i sadržaju zadužnice² (u nastavku teksta: Pravilnik o zadužnici);
- Pravilnika o obliku i sadržaju bjanko zadužnice³ (u nastavku teksta: Pravilnik o bjanko zadužnici);
- Pravilnika o registru zadužnica i bjanko zadužnica⁴.

Što se tiče pravnih karakteristika zadužnice (zadužnice i bjanko zadužnice), ona je jednostrani, formalni i apstraktni pravni posao. Zaduznica ima i svojstva vrijednosnog papira. Međutim, u praksi je svakako najznačajnija uloga zaduznica kao instrumenta osiguranja plaćanja u pravnom prometu, koja ima svojstvo ovršne isprave sukladno Zakonu pa ona predstavlja pravni temelj za provedbu ovrhe na bilo kojem predmetu ovrhe predviđenom Zakonom. Osnovna podjela zaduznice je na zaduznicu i bjanko zaduznicu.

2. Zaduznica

2.1. Zapljena računa na temelju zaduznice

Sukladno čl. 214. Zakona, dužnik može zaduznicom kao privatnom ispravom potvrđenom kod javnog bilježnika dati suglasnost da se

radi naplate tražbine određenoga vjerovnika zaplijene svi računi koje ima kod banaka te da se novac s tih računa, sukladno njegovoj izjavi sadržanoj u toj ispravi, isplaćuje vjerovniku.

ističemo...

Zadužnica se izdaje u jednom primjerku i ima učinak rješenja o ovrsi kojim se zapljenjuje tražbina po računu i prenosi na ovrhovoditelja⁵.

Iz navedene odredbe je vidljivo kako u novom Zakonu zaduznica više nema učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi nego rješenja o ovrsi.

To znači kako se zaduznica može pobijati pravnim sredstvima. Ovo rješenje ima za posljedicu promjenu u režimu naplate zaduznice kod Financijske agencije (u nastavku teksta: FINA).

ističemo...

Naime, sada se zapljena računa na temelju zaduznice vrši po proteku roka od šezdeset dana od dana dostave zaduznice FINA-i, pod uvjetom da u tom roku FINA ne zaprimi drukčiju odluku suda⁶.

Na zaduznici, ili u dodatnim ispravama koje se prilažu uz zaduznicu, istodobno kad i dužnik, ili naknadno, obvezu prema vjerovniku mogu preuzeti i druge osobe u svojstvu jamaca plataca, i to davanjem pisane izjave koja je po svojem sadržaju i obliku ista s izjavom dužnika.

1 Nar. nov., br. 112/12, 25/13-Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pamičnom postupku, 93/14, 55/16-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 73/17.

2 Nar. nov., br. 115/12 i 82/17.

3 Nar. nov., br. 115/12 i 82/17.

4 Nar. nov., br. 115/12, 152/14 i 82/17.

5 Čl. 214. st. 1. Zakona.

6 Vidjeti pod 4.

ističemo...

Izvornik zadužnice Financijskoj agenciji (u nastavku teksta: FINA) dostavlja vjerovnik s učincima dostave sudskog rješenja o ovrsi izravno, putem davatelja poštanskih usluga preporučenom poštanskom pošiljkom s povratnicom neposrednom dostavom, ili preko javnog bilježnika⁷.

Vjerovnik može svoja prava iz zadužnice prenositi ispravom na kojoj je javno ovjeren njegov potpis na druge osobe, koje u tom slučaju stječu prava koja je po toj ispravi imao vjerovnik.

Na prijenos tražbine iz zadužnice na odgovarajući način primjenjuje se odredba čl. 185. st. 1. Zakona. Ovom novom zakonskom odredbom predviđeno je da se prijenos zadužnice može vršiti samo u punom iznosu. To znači da se prava iz zadužnice ne mogu prenijeti na treću osobu za dio iznosa na koji glasi zadužnica. Naime, sukladno čl. 185. st. 1. Zakona, tražbina koja se zasniva na vrijednosnom papiru koji se prenosi indosamentom, ili za čije je ostvarenje potrebno podnošenje toga papira, ili koje se iz drugih razloga ne može dijeliti u pogledu prijenosa ili ostvarenja, može se prenijeti samo u svojem punom iznosu.

Temeljem zadužnice vjerovnik može po svom izboru zahtijevati na način određen u navedenom čl. 185. st. 3. Zakona, od FINA-e naplatu svoje tražbine od dužnika, ili jamaca plateca, ili i od dužnika i jamaca plateca.

ističemo...

Vjerovnik može od FINA-e zahtijevati da mu vrati zadužnicu ako njegova tražbina nije u cijelosti namirena⁸.

U tom će slučaju FINA naznačiti na zadužnici iznos troškova, kamata i glavnice koji je naplaćen.

U slučaju da je vjerovnik u cijelosti namirio svoju tražbinu prema zadužnici, FINA će obavijestiti o tome dužnika, ili jamca plateca i na njegov mu je zahtjev predati. Zaduznica, ili isprave koje se prilažu uz zaduznicu imaju svojstvo ovršnih isprava na temelju kojih se može tražiti ovrha protiv dužnika, ili jamaca plateca na drugim predmetima ovrhe. Oblik i sadržaj zaduznice određen je Pravilnikom o zaduznici.

2.2. Oblik i sadržaj zadužnice

Kako smo naveli, nakon izmjene Zakona izmijenjen je i Pravilnik o zaduznici. Pravilnikom o zaduznici propisuje se oblik i sadržaj zaduznice, koju sukladno čl. 214. Zakona izdaje dužnik za tražbine u kunama, ili u kunama uz valutnu klauzulu, ili u stranoj valuti.

2.2.1. Popunjavanje zadužnice

Zaduznica se izdaje na tiskanom obrascu popunjeno jasno i čitko rukom, ili mehaničkim sredstvom pisanja. Zaduznica može u cijelosti biti ispisana računalnim ispisom prema tekstu obrasca.

ističemo...

Iznos tražbine upisuje se slovima i brojevima⁹.

U slučaju neslaganja, vrijedi iznos napisan slovima. Ostali brojevi i datumi upisuju se samo brojevima. Rođeno ime i datum rođenja se ne upisuju. Prazna mjesta u tekstu nije potrebno popuniti crtama.

2.2.2. Obrazac zadužnice

Obrazac zadužnice sastoji se od četiri stranice na kojima je otisnut tekst propisan Pravilnikom o zaduznici¹⁰. Na prvoj stranici zaduznice nalazi se naziv obrasca te izjava dužnika. Na dnu prve stranice zaduznice nalaze se napomene o načinu popunjavanje te stranice zaduznice. Na drugoj stranici zaduznice nalazi se izjava jamca/aca plateca/aca.

Na trećoj stranici zaduznice nalazi se prazno mjesto za potvrdu (solemnizaciju) privatne isprave, a na četvrtoj stranici zaduznice prazno mjesto za naknadne zabilježbe o naplaćenim iznosima troškova, kamata i glavnice koju ispisuje FINA te za izjave o prijenosu isprave i ovjeru potpisa u tu svrhu¹¹. Zaduznica se može izdati i bez preuzimanja obveze iz nje od strane jamca plateca i u tom slučaju se stranica druga ne popunjava¹².

Jamac plateca može naknadno preuzeti obvezu iz zaduznice tako što će popuniti i potpisati drugu stranicu zaduznice, a može istodobno, ili naknadno na dodatnoj ispravi, sa sadržajem kao druga stranica zaduznice i oznakom 2/a, 2/b, 2/c itd. Dodatna se stranica mora spojiti (prošiti) sa zaduznicom na odgovarajući način propisan u članku 6. stavku 3. ovoga Pravilnika.

Primjer - zaduznica¹³

Obrazac zaduznice – stranica 1¹³.

ZADUŽNICA

Dužnik:

Tvrtka ili skraćena tvrtka/naziv/ime i prezime: ABEBE d.o.o.

Sjedište/mjesto i adresa: Zagreb, Zamenhofova 333c

OIB: 777666554447

DAJE SUGLASNOST

Da se radi naplate tražbine Vjerovnika: Tvrtka ili skraćena tvrtka/naziv/ime i prezime: BEBEA d.o.o.

Sjedište/mjesto i adresa: Zagreb, Draškovićeve 129a

OIB: 7656765676567

u iznosu glavnice od:¹ 100.000,00 (slovima: stotisuća) kuna uvećanom za:² bez uvećanja

te sa zateznom kamatom po stopi od:³ 15%

a koja teče od dana dospijeca određenog od strane vjerovnika pri likom podnošenja zaduznice na naplatu, do namirenja, zaplijene svi računi koje ima kod banaka te da se novac s tih računa, u skladu s izjavom sadržanom u ovoj zaduznici, isplaćuje vjerovniku. . .

...

Mjesto i datum izdavanja:

Zagreb, 21.5.2018.

Potpis dužnika:

Napomena: Iznos tražbine upisuje se slovima i brojevima. Ostali brojevi i datumi upisuju se samo brojevima. Rođeno ime i datum rođenja se ne upisuju. Prazna mjesta u tekstu nije potrebno popuniti crtama.

- 1 Upisati tražbinu u kunama ili u kunama uz valutnu klauzulu ili u stranoj valuti, brojkom i slovima
- 2 Upisati ugovorne kamate i ostale sporedne tražbine ako ih ima, ili upisati riječi „bez uvećanja“
- 3 Upisati stopu zatezne kamate

¹⁰ Čl. 3. Pravilnika o zaduznici.

¹¹ Čl. 6. Pravilnika o zaduznici.

¹² Čl. 7. Pravilnika o zaduznici.

¹³ U primjeru nije prikazan puni sadržaj obrasca, nego samo onaj dio koji se ispunjava.

⁷ Čl. 214. st. 3. Zakona.

⁸ Čl. 214. st. 6. Zakona.

⁹ Čl. 2. Pravilnika o zaduznici.

Obrazac zadužnice – stranica 2.

Jamac platca:

Tvrtka ili skraćena tvrtka/naziv/ime i prezime: CEDECE d.o.o.Sjedište/mjesto/adresa: Zagreb, Šenoina 74dOIB: 7654321234567**SUGLASAN SAM**

da se radi naplate tražbine vjerovnika iz ove zadužnice zaplije-
ne svi moji računi kod banaka te da se novčana sredstva s tih
računa, u skladu s mojom izjavom sadržanom u ovoj zadužnici,
isplaćuje vjerovniku.

Mjesto i datum izdavanja:

Zagreb, 21.5.2018.

Potpis jamca platca:

Jamac platca:

Tvrtka ili skraćena tvrtka/naziv/ime i prezime:

Sjedište/mjesto/adresa:

OIB:

...

3. Bjanko zadužnica**3.1. Zapljeni računa na temelju bjanko zadužnice**

Sukladno čl. 215. st. 1. Zakona, dužnik može privatnom ispravom potvrđenom kod javnog bilježnika dati suglasnost da se radi naplate tražbine čiji će iznos biti naknadno upisan u ispravi zaplijene svi njegovi računi kod banaka te da se novčana sredstva s tih računa, sukladno njegovoj izjavi sadržanoj u toj ispravi, izravno s računa isplate vjerovniku koji je određen u ispravi, ili koji će naknadno biti u nju upisan (bjanko zadužnica). Bjanko zadužnica se izdaje u jednom primjerku i, nakon što u nju bude upisan iznos tražbine i podaci o vjerovniku, ima učinak rješenja o ovrsi kojim se zapljenjuje tražbina po računu i prenosi na ovrhovoditelja.

ističemo...

Izvornik bjanko zadužnice s naknadno upisanim iznosom tražbine i podacima o vjerovniku FINA-i s učincima dostave sudskog rješenja o ovrsi, dostavlja vjerovnik izravno, preporučenom poštanskom pošiljkom s povratnicom neposrednom dostavom, ili preko javnog bilježnika¹⁴.

Dostavom bjanko zadužnice zapljenjuje se tražbina po računu i prenosi se na vjerovnika. Odredbe čl. 214. st. 2. te 4.-8. Zakona o zadužnici¹⁵, primjenjuju se na odgovarajući način i na bjanko zadužnicu. Oblik i sadržaj bjanko zadužnice, s naznakom najviših iznosa koji se mogu upisati u pojedine vrste te isprave, propisani su Pravilnikom o bjanko zadužnici. Bjanko zadužnica je istinita u pogledu svojeg sadr-

žaja ako je vjerovnik naknadno upisao iznos tražbine koji je manji, ili jednak onome za koji mu je dužnik dao suglasnost u trenutku kad je potvrđena kod javnog bilježnika te podatke o vjerovniku¹⁶.

3.2. Oblik i sadržaj bjanko zadužnice

Pravilnikom o bjanko zadužnici propisuje se oblik i sadržaj bjanko zadužnice s naznakom najviših iznosa koji se mogu upisati u pojedine vrste te isprave.

3.2.1. Popunjavanje bjanko zadužnice

Bjanko zadužnica se izdaje na tiskanom obrascu popunjeno jasno i čitko rukom, ili mehaničkim sredstvom pitanja.

ističemo...

Na bjanko zadužnici se ne smije ništa brisati, ili precrtavati¹⁶.

Bjanko zadužnica u cijelosti može biti ispisana računalnim ispisom prema tekstu obrasca.

Iznos tražbine upisuje se slovima i brojevima. U slučaju neslaganja, vrijedi iznos napisan slovima.

Ostali brojevi i datumi upisuju se samo brojevima. Rođeno ime i datum rođenja se ne upisuje. Prazna mjesta u tekstu nije potrebno popuniti crtama.

3.2.2. Obrazac bjanko zadužnice

Sukladno čl. 3. Pravilnika o bjanko zadužnici, obrazac bjanko zadužnice sastoji se od četiri stranice na kojima je otisnut tekst propisan Pravilnikom o bjanko zadužnici. Novinu predstavlja odredba prema kojoj se oznaka dodatne strane obrasca nalazi se u njegovu desnom gornjem kutu i glasi: „Obrazac bjanko zadužnice – dodatna stranica (npr. 2/a, 3/a, 4/a, 2/b, 3/b, 4/b i dalje)“.

Na prvoj stranici bjanko zadužnice nalazi se naziv obrasca: „Bjanko zadužnica“ te izjava dužnika. Na dnu prve stranice bjanko zadužnice nalaze se napomene o načinu popunjavanja te stranice bjanko zadužnice. Podatke iz čl. 4. st. 1. t. 1.-3. i 7. Pravilnika o bjanko zadužnici popunjava dužnik prigodom izdavanja bjanko zadužnice, a podatke iz čl. 4. st. 1. t. 4. Pravilnika o bjanko zadužnici može popuniti dužnik prigodom izdavanja bjanko zadužnice, a može naknadno i vjerovnik¹⁸.

Na drugoj stranici bjanko zadužnice nalazi se izjava jamca platca. Na trećoj i četvrtoj stranici bjanko zadužnice nalazi se prazno mjesto za potvrdu privatne isprave dužnika i jamca, za izjave o prijenosu isprave i ovjeru potpisa u tu svrhu, te naknadne zabilježbe o naplaćenim iznosima troškova, kamata i glavnice koju ispisuje FINA¹⁹. U slučaju da treća i četvrta stranica bjanko zadužnice budu popunjene prije naplate tražbine iz nje u cijelosti, četvrta stranica će se proširiti (poširiti) novim praznim listom ili listovima.

ističemo...

Bjanko zadužnica može se izdati i bez preuzimanja obveze iz nje od strane jamca platca.

Jamac platca može naknadno preuzeti obvezu iz bjanko zadužnice tako što će popuniti i potpisati drugu stranicu bjanko zadužnice, a može istodobno, ili naknadno u dodatnoj ispravi preuzeti obvezu iz

16 Čl. 215. st. 5. Zakona.

17 Čl. 2. Pravilnika o bjanko zadužnici.

18 Čl. 5. Pravilnika o bjanko zadužnici.

19 Čl. 7. Pravilnika o bjanko zadužnici.

14 Čl. 215. st. 2. Zakona.

15 Vidjeti pod 2.1.

bjanko zadužnice. Dodatna se isprava može spojiti (prošiti) s bjanko zadužnicom na odgovarajući način propisan u čl. 7. st. 2. Pravilnika o bjanko zadužnici.

Sukladno čl. 9. Pravilnika o bjanko zadužnici, dužnik može izdati bjanko zadužnicu na propisanom obrascu s naznakom najvišeg iznosa:

- do 5.000,00 kuna;
- do 10.000,00 kuna;
- do 50.000,00 kuna;
- do 100.000,00 kuna;
- do 500.000,00 kuna i;
- do 1.000.000,00 kuna.

Primjer – bjanko zadužnica²⁰

Obrazac bjanko zadužnice – stranica 1.²⁰

BJANKO ZADUŽNICA

Do[1] **100.000,00** kn (slovima: **stotisuća** kuna)

Dužnik[2]: Tvrтка ili skraćena tvrtka/naziv/ime i prezime:

ABEBE d.o.o. za poslovno savjetovanje

Sjedište/mjesto i adresa: **Zagreb, Šenoina 34a**

OIB: **7766887788997** daje suglasnost da se radi naplate tražbine u iznosu od³ **100.000,00** kn (slovima: **stotisuća** kuna) sa zateznom kamatom na taj iznos koja teče od **22. svibnja 2018.** do namirenja⁴ po stopi od _____ zaplijene svi računi kod banaka te da se novčana sredstva s tih računa, u skladu s izjavom sadržanom u ovoj ispravi, izravno s računa isplate vjerovniku⁵:

Tvrтка ili skraćena tvrtka/naziv/ime i prezime:

BEBEA d.o.o. za energetiku i transport

Sjedište/mjesto i adresa: **Zagreb, Zamenhofova 5c**

OIB: **54321123456**

Ova isprava izdaje se u jednom primjerku i ima učinak rješenja o ovrsci kojim se zapljuje tražbina po računu i prenosi na ovrhovoditelja.

Ovu bjanko zadužnicu s naknadno upisanim iznosom tražbine i podacima o vjerovniku Financijskoj agenciji (u daljnjem tekstu: Agencija) s učincima dostave pravomoćnoga sudskog rješenja o ovrsci, dostavlja vjerovnik izravno, preporučenom poštanskom pošiljkom s povratnicom neposrednom dostavom ili preko javnoga bilježnika. Dostavom ove bjanko zadužnice zapljuje se tražbina po računu i prenosi se na vjerovnika po proteku roka od 60 dana od dana kada je isprava dostavljena Agenciji, ako Agencija u tom roku ne zaprimi drukčiju odluku suda....

Mjesto i datum izdavanja:⁶

Zagreb, 22. svibnja 2018.

Potpis dužnika:

1 - Može se upisati: do 5.000,00 kn, do 10.000,00 kn, do 50.000,00 kn, do 100.000,00 kn, do 500.000,00 kn ili do 1.000.000,00 kn.

4 - Zatezne kamate mogu početi teći najranije od dana izdavanja ove zadužnice
Podatke pod 1., 2. i 6. popunjava dužnik; podatke pod 3. popunjava vjerovnik, a podatke pod 5. može popuniti dužnik prigodom izdavanja ove zadužnice, a može naknadno i vjerovnik.

Obrazac bjanko zadužnice – stranica 2.

Jamac platca:

Tvrтка ili skraćena tvrtka/naziv/ime i prezime:

CEDECE d.o.o. za trgovinu

Sjedište/mjesto/adresa: **Velika Gorica, Kolodvorska 44b**

OIB: **89987789987**

SUGLASAN SAM

da se radi naplate tražbine vjerovnika iz ove bjanko zadužnice zaplijene svi moji računi kod banaka te da se novčana sredstva s tih računa, u skladu s mojom izjavom sadržanom u ovoj bjanko zadužnici, izravno s računa isplate vjerovniku **BEBEA d.o.o. za energetiku i transport**

Mjesto i datum izdavanja:[3]

Zagreb, 22. svibnja 2018.

Potpis jamca platca:

Napomene:

Sve podatke na ovoj stranici popunjava jamac platca.

4. Naplata zadužnice

Naplata zadužnice i bjanko zadužnice vrši se putem zahtjeva za izravnu naplatu²¹. Zahtjevu za izravnu naplatu se prilaže izvornik zadužnice, ili bjanko zadužnice te eventualno druge isprave. Zahtjev sa zadužnicom, ili bjanko zadužnicom dostavlja se FINA-i na način određen u čl. 214. st. 3.²² i 215. st. 2.²³ Zakona.

ističemo...

Kada FINA zaprimi ovaj zahtjev, ne smije odmah prenijeti sredstva s računa ovršenika na račun ovrhovoditelja nego mora čekati protek roka od šezdeset dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Međutim, ovršenik može dati pisanu suglasnost kojom izričito dopušta rpijenos zaplijenjenih sredstava prije proteka tog roka.

5. Zaključak

Možemo zaključiti kako je najvažnija novina u Zakonu, kada se razmatraju nova pravila o zadužnici i bjanko zadužnici, činjenica da su oba ova instrumenta osiguranja plaćanja izgubila svojstvo pravomoćnog rješenja o ovrsci. Temeljem ovog dosadašnjeg svojstva, zadužnica i bjanko zadužnica nisu mogle biti pobijane redovnim, ili izvanrednim pravnim lijekom. Osim toga, FINA je po zadužnici i bjanko zadužnici postupala kao po pravomoćnom rješenju o ovrsci.

To znači kako je u trenutku primitka zadužnice, ili bjanko zadužnice banka po nalogu FINA-e odmah vršila zapljenu sredstava s računa ovršenika i prenosila ih na račun ovrhovoditelja. Sada FINA mora čekati protek roka od šezdeset dana, u slučaju da bude podnesen pravni lijek protiv zadužnice, ili bjanko zadužnice. Ovršenik se, međutim, posebnom izjavom može dati suglasnost da se naplata izvrši i prije isteka tog roka.

21 O zahtjevu za izravnu naplatu i načinu popunjavanja ovog zahtjeva, detaljno navodimo u stručnom članku autora Prelević, Božo, stručni članak: „Podnošenje zahtjeva za izravnu naplatu u ovršnom postupku“, RiPup br. 3/18, str. 180.

22 Vidjeti pod 2.1.

23 Vidjeti pod 2.2.

20 U primjeru nije prikazan puni sadržaj obrasca, nego samo onaj dio koji se ispunjava.

